

Голас Прадзімы

Б 07
5565

Міхась МАШАР...

НАВАГОДНІ ТОСТ

Мароз кладзе на шыбы ўзоры.
У сэрцы радасны настрой.
Мільёны ў небе яркіх зораў
гараць над роднаю зямлёй.
Зіма аснежыла бярозы,
ад іх адвясці нельга воч,
яны так казачна прыгожы,
як нашы мары ў гэту ноч.
На Спскай вежы б'е гадзіннік,
браты мае,—дванаццаць раз!
Плыве той зван па ўсёй краіне,
прышоў зноў Новы год да нас.
Браты, падымем дружна чары,
на цэлы свет хай грывне тост!
За наш народ, за нашы мары,
за веліч спраў, за творчы рост!
За радасць, што нам поўніць
грудзі,
за думак нашых светлы вір,
Хай самым шчырым тост наш
будзе
за нашу Партыю і Мір!

№ 1 (856) Студзень 1965 г.
Цана 2 кап.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

Візіт у Фінляндыю

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. І. Мікаеў нанёс неафіцыйны візіт у дружэлюбную Фінляндыю. У час візіту А. І. Мікаеў і Прэзідэнт Фінляндыі Урха Кеканен абмяняліся думкамі па цікавых Савецкі Саюз і Фінляндыю пытаннях.

А. І. Мікаеў уручыў Прэзідэнту Фінляндыі Урха Кеканэну ордэн Леніна, якім ён ўзнагароджан Прэзідэнтам Вярхоўнага Савета СССР за выдатныя заслугі ў справе развіцця дружэлюбных добрасуседскіх адносін паміж Савецкім Саюзам і Фінляндыяй і за актыўную дзейнасць у справе разрадка міжнароднай напружанасці і ўмацавання міру.

«МТЗ-52» на канвееры

З канвеера Мінскага трактарнага завода сышоў першы трактар павышанай праходнасці «Беларусь» «МТЗ-52» з чатырма вядучымі коламі. Машина лёгка пераадоляе пераўвільготненыя і пясчаныя ўчасткі глебы, мае вялікую ўніверсальнасць. Трактар можа быць выкарыстаны на ўсіх відах сельскагаспадарчых работ з навяснымі, паўнавяснымі і прычальнымі машынамі, прыводзіць у дзеянне стаячныя ўстаноўкі, выкарыстоўваецца на перавозцы грузаў і ў дарожным будаўніцтве.

Інжынерны гарадок

У Брэсце пачалося будаўніцтва гарадка інжынерна-будаўнічага інстытута. На дзевятым кіламетры магістралі Брэст—Масква для новай вышэйшай навучальнай установы адведзена пляцоўка ў 45 гектараў. На ёй будзе пабудаваны галоўны корпус інстытута на 60 тысяч кубічных метраў, у якім размесцяцца навучальныя аўдыторыі, лабараторыі, бібліятэка і чытальня, актавая і спартыўная залы.

Тысячагодзімі дзямалі на беларускай зямлі палескія балоты. Шчога, апрача гора, не прыносялі зны нашаму народу. Толькі пры Савецкай уладзе балоты адступілі, вызваліўшы месца ўраджайным палям, шаскавольтным лініям, капрам і нафтавым вышкам...

Фота А. ДЗІТЛАВА.

ПРАДЖЭННЕ РЭСПУБЛІКІ

1 студзеня 1919 года была створана Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка. Але пачаткам свайго дзяржаўнага і нацыянальнага існавання беларускі народ лічыць 7 лістапада 1917 года. Толькі дзякуючы Вялікаму Кастрычніку, які разбурыў «турму народаў», беларускі народ стаў вольным і роўным сярод роўных.

Перамога Кастрычніка — гэта перамога і беларускага народа. Ніхто нам волю не падаў на талерацы. І ў штурме Зімяна палаца, і на крэйсеры «Аўрора», які абвясціў пачатак новай эры ў гісторыі чалавецтва, і ў Чырвонай гвардыі, і ў Чырвонай Арміі—усюды, дзе ішла барацьба за перамогу Савецкай

кай улады, змагаліся, пралівалі кроў і беларусы. Таму Савецкая ўлада нам родная, кроўная.

На працягу амаль паўстагоддзя беларускі народ будаваў першую ў яго гісторыі дзяржаву. Ён не шкадаваў поту, узводзячы заводы і фабрыкі, электрастанцыі і палацы культуры, калгасы і саўгасы. Ён не шкадаваў крыві ў змаганнях з лютымі захопнікамі, якія імкнуліся пазбавіць яго заваёў Вялікага Кастрычніка. І ў гэтых змаганнях перамога не звалілася з неба. Больш мільёна воінаў-беларусаў ваявалі на фронце ў радах Савецкай Арміі, а ўвесь народ разам з партызанамі змагаўся ў тыле ворага. Таму перамогу над гітлераўскімі захопнікамі беларускі народ лічыць сваёй кроўнай.

Гэтую гістарычную праўду мы нагадваем сёння нашым сябрам. Але хай ведаюць гэта за мяжой і тыя, хто ўзводзіць паклёп на беларускі народ, сцвярджаючы, быццам нехта навязваў беларускаму народу Савецкую ўладу, быццам «рахманы» беларускі народ жыў бы ціха і пры гітлераўскіх акупантах, каб яму дазволілі хадзіць у лапцях і адбіваць паклоны папу. Быццам гэты ж беларускі народ зноў чакае нейкага вызвалення.

Гісторыя пацвердзіла, што толькі разам з усімі народамі Савецкай краіны, толькі аб'ядноўваючы свае сілы з імі, пад выпрабаваным кіраўніцтвам Камуністычнай партыі беларускі народ мог выйсці пераможцам і ў лютай барацьбе з акупантамі, і ў мірнай, стваральнай працы.

Стварэнне Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі — вынік ажыццяўлення ленінскай нацыянальнай палітыкі. Палітыка ж нацыянальнага абмежавання прывяла б беларускі народ да пазбавлення не толькі незалежнасці, але і элементарных чалавечых правоў. Палітыка нацыянальнага абмежавання заўсёды была выгаднай імперыялістам. Аб гэтым сведчаць усе перажытыя беларускімі народам часова акупацыі. І не выпадкова, што ў час мінулых выбараў «шалёны» Галдуотэр у дапамому сабе ўзяў былых гітлераўскіх памагатых.

Стварэнне Беларускай Рэспублікі супадае з першым днём новага года. У 1919 годзе з новым годам прыйшло для беларускага народа ўпершыню ў гісторыі шчасце незалежнага дзяржаўнага існавання. І яго ўмацоўваецца з кожным годам на радасць нашым сябрам.

Я НЫ приехали з зямель-пагранічнай Брэстчыны і індустрыяльнай Міншчыны, блакітнай Віцебшчыны і ўрадлівых палёў Гомельшчыны. Больш як 400 выбарчых акруг рэспублікі маюць сваіх пасланцоў у складзе Беларускага парламента.

На парадку дзя:

ДАБРАБЫТ НАРОДА

3 залы пасяджэнняў Беларускага парламента

10 гадзін раніцы. Народныя абраннікі сабраліся ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета БССР. У гонар знамянальнай для нашай рэспублікі падзеі над Домам урада, дзе праходзіць сесія, узняў дзяржаўны сцяг Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дэпутат В. Шаўра аб'яўляе чацвёртую сесію (шостага склікання) адкрытай. У зале раздаюцца апладысменты дэпутатаў, шматлікіх гасцей з заводаў, фабрык і ўстаноў сталіцы, што прысутнічаюць на пасяджэнні.

В. Шаўра выносіць на абмеркаванне дэпутатаў парадак дня сесіі. Ён складаецца з наступных пытанняў: аб Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1965 год; аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1965 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Беларускай ССР за 1963 год (пытанні ўносяцца Саветам Міністраў БССР); зацверджанне Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР (уносіцца на абмеркаванне Прэзідыумам).

Слова бярэ дэпутат Л. Мятліцкі. Ён выступае па даручэнню Савета Старэйшых, пасяджэнне якога адбылося папярэдняй адкрытай сесіі. Ён прапануе дэпутатам зацвердзіць вынесены на абмеркаванне парадак дня. Прапанова Л. Мятліцкага прымаецца.

Старшыняваючы дае слова для даклада па першаму пытанню парадку дня старшыні Савета Міністраў БССР дэпутату Ц. Кісялёву. Перш чым перайці да выкладу асноўных паказчыкаў народнагаспадарчага плана на 1965 год, прамоўца дакладвае сесіі аб папярэдніх выніках выканання дзяржаўнага плана за 1964 год. Вось некаторыя вытрымкі з гэтых вынікаў.

— План выпуску валавой прадукцыі прамысловасцю Беларускай ССР за 1964 год будзе выкананы прыкладна на 103,6 працэнта, пры гэтым аб'ём прамысловай вытворчасці ў параўнанні з 1963 годам узрасце на 10—11 працэнтаў.

— У 1964 годзе прамысловасцю рэспублікі быў асвоены серыйны выпуск больш 60 важнейшых новых відаў прадукцыі. Сярод іх станкі, нятаканя матэрыялы, прыборы і г. д.

— На 1 снежня 1964 года нарыхтавана жывёлы і птушкі 360 тысяч тон, або на 27 тысяч тон больш, чым на гэту дату ў 1963 годзе, малака — 1442 тысячы тон, або на 216 тысяч тон больш, яек — 210 мільёнаў штук, або на 19 мільёнаў штук больш, бульбы нарыхтавана 1140 тысяч тон, або на 165 тысяч тон больш, цукровых буракоў — 750 тысяч тон, або на 216 тысяч тон больш. Нарыхтавана больш агародніны, фруктаў.

— У выніку росту прадукцыйнасці працы і ўпарадкавання зароботнай платы некаторым катэгорыям работнікаў сярэднемесячная зарплата рабочых і служачых за мінулыя гады сямігодкі ўзрасла больш чым на 18 працэнтаў. У адпаведнасці з прынятым Вярхоўным Саветам ССР законам з 1 лістапада 1964 года павышана зароботная

плата работнікам асветы і аховы здароўя. У выніку больш чым у 320 тысяч работнікаў зароботная плата павышаецца ў сярэднім на 23—25 працэнтаў. Узраслі даходы калгаснікаў.

Слухаеш гэтыя лічбы, удумваешся ў іх сэнс, і сэрца радуецца за сваю Радзіму, яе поспехі. Зыходзячы з дырэктыў партыі і ўрада, рашэнняў V сесіі Вярхоўнага Савета ССР, у праекце народнагаспадарчага плана рэспублікі на 1965 год прадугледжаны высокія тэмпы росту грамадскай вытворчасці і нацыянальнага даходу. Так, нацыянальны даход рэспублікі ў параўнанні з 1964 годам узрасце на 9,2 працэнта, валавая прадукцыя прамысловасці (па плануемому кругу) — на 9,5 працэнта, у тым ліку вытворчасць сродкаў вытворчасці (група «А») узрасце на 10,4 працэнта, вытворчасць прадметаў ужытку (група «Б») — на 8 працэнтаў. Даходы дзяржаўнага бюджэту павялічацца на 9,9 працэнта, а рэальныя даходы насельніцтва (у сярэднім на аднаго чалавека) — на 8,9 працэнта.

За гэтымі сціпымі лічбамі крыюцца велізарныя перспектывы далейшага эканамічнага росту нашай рэспублікі, развіцця культуры беларускага народа, уздыму яго дабрабыту.

Як у папярэднія гады, галоўны рост прамысловасці і транспарту будзе развівацца па такіх асноўных галінах, як хімічная, нафтаперапрацоўчая і нафтовая прамысловасць, энергетыка, машынабудаванне і прыборабудаванне, вытворчасць тавараў народнага ўжытку.

Аб'ём вытворчасці хімічнай прамысловасці ў параўнанні з 1964 годам сёлета ўзрасце, напрыклад, на 52,8 працэнта. Рост прадукцыі нафтаперапрацоўчай прамысловасці павялічыцца ў 2,1 раза, прычым капіталаўкладанні, што накіроўваюцца ў гэту галіну, — на 31,1 працэнта. Магутнасць электрастанцый за сёлетні год узрасце на 218 тысяч кілават. Будзе прадоўжана будаўніцтва самай буйной у Беларусі Лукомльскай ДРЭС, а таксама намечана працягнуць работы па расшырэнню Бярозаўскай і Васілевіцкай ДРЭС, Полацкай ЦЭЦ-2 і Мінскай ЦЭЦ-3.

У гэтым годзе народная гаспадарка краіны атрымае тысячы аўтамабіляў новых марак («МАЗ-500», «МАЗ-503» і «МАЗ-504»). Беларускі аўтазавод пачне выпуск новых аўтамабіляў «БелАЗ-540».

Народнагаспадарчым планам прадугледжан выпуск новых уніфікаваных тэлевізараў з экранам 47 сантыметраў, новых аўтаматычных аматарскіх фотаапаратаў «Вясна-3». Значна павялічыцца выпуск электравылічальных машын.

Вялікія выгады ад выканання народнагаспадарчага плана 1965 года атрымаюць працоўныя рэспублікі. На развіццё харчовай і рыбнай прамысловасці выдзяляецца капіталаўкладанні на 18,7 працэнта больш, чым у мінулым годзе. Будучы уведзены ў эксплуатацыю заводы: цукровы ў Слуцку, малочны ў Мінску і Пінску, масласыраварны ў

Наваградку, Ашмянах і Буда-Кашалёве, хлебазавод у Полацку. Намечана выпусціць 120 тысяч матацыклаў, 425 тысяч мужчынскіх веласіпедаў, 60 тысяч бытавых халадзільнікаў, 678 тысяч радыёпрыёмнікаў, радыёл, тэлевізараў і г. д.

Значныя сумы грошай для свайго развіцця атрымае сельская гаспадарка. 183 мільёны рублёў — такія капіталаўкладанні на гэты год, гэта амаль на 10 працэнтаў больш, чым летась. Акрамя таго, калгасам будзе выдзелена 82 мільёны рублёў доўгатэрміновага крэдыту на будаўнічыя работы.

У зале пасяджэнняў сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Фота Ул. КІТАСА.

Затым на сесіі выступае міністр фінансаў Беларускай ССР дэпутат П. Коханавіч. Ён дакладвае аб фінансавай дзейнасці рэспублікі за 1963 год і папярэдняй аб дзяржаўным бюджэце БССР на 1965 год.

Дакладчык таксама прыводзіць шмат цікавых лічбаў і параўнанняў, на якіх нельга не спыніцца.

Дзяржаўны бюджэт БССР за 1963 год выканан на даходах на 104,6 працэнта і на расходах — на 101,6 працэнта, што дало магчымасць забяспечыць грашовымі сродкамі ўсе мерапрыемствы, прадугледжаныя планам, і дадаткова накіраваць у народную гаспадарку, а таксама на сацыяльна-культурныя патрэбы 29,4 мільёна рублёў.

Гаворачы аб бюджэце рэспублікі на 1965 год, міністр прыводзіць у сваім дакладзе такія лічбы. Дзяржаўны бюджэт на бягучы год на даходах і расходах складзе 1683,5 мільёна рублёў. У параўнанні з бюджэтам 1964 года ён узрасце на 9,9 працэнта. Амаль 95 працэнтаў бюджэту сёлетняга года пойдзе на фінансаванне народнай гаспадаркі і сацыяльна-культурныя мерапрыемствы.

Адзін за другім на трыбуну ўзімаюцца народныя абраннікі. Сярод прамоўцаў — намеснік старшыні Брэскага аблвыканкома Ф. Рома, бригадзір палыводчай бригады калгаса «Расія» Гродзенскага раёна В. Вацінскі, начальнік упраўлення Беларускай чыгункі Г. Кацяк, муляр будаўнічага ўпраўлення № 10 А. Якуш, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных В. Шарпаў, старшыня калгаса «Чырвоная змена» Люблінскага раёна К. Шаптыка і многія іншыя.

Усе яны гавораць аб тых велізарных зменах, што адбыліся ў іх выбарчых акругах за апошнія гады. Дэпутаты дакладваюць сесіі аб працоўных поспехах сваіх абласцей, раёнаў, прамысловых прадпрыемстваў, калгасаў, саўгасаў. Прамоўцы дэталёва абмяркоўваюць вынікі абмеркавання сесіі праекты дзяржаўнага планаў, адзначаюць іх станоўчыя бакі, гавораць аб недахопах. Думкі дэпутатаў потым дэталёва будуць вывучаны і ўлічаны аднаведнымі выканаўчымі органамі рэспублікі.

На заключным пасяджэнні Вярхоўнага Савета аднагалосна прымае закон аб Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1965 год, па артыкулах закон аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1965 год і пастанову аб зацвярджэнні справздачы аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Беларускай ССР за 1963 год.

Затым сесія пераходзіць да разгляду наступнага пункту парадка дня — зацвярджэння Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР. З дакладам па гэтым пытанню выступіў сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР дэпутат Д. Лукашэвіч.

Вярхоўны Савет прымае Законы і пастановы аб зацвярджэнні Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, прынятых паміж сесіямі.

Сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР закончыла сваю работу. Народныя абраннікі раз'ехаліся па сваіх акругах. Прынятыя сесіяй дакументы працоўнай рэспублікі ўспрынялі з вялікай цікавасцю і задавальненнем. У іх яны бачаць нястомныя клопаты нашага ўрада аб сваім народзе.

Л. СКІБЕНКА.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Белорусская Советская Социалистическая Республика празднует день рождения. Великая Октябрьская социалистическая революция дала нашему народу возможность самому решать свою судьбу, и 1 января 1919 года Белоруссия впервые за всю многовековую историю стала суверенным государством. О строительстве и успехах нашей республики, об участии белорусов в кровавых битвах с врагами, о братской помощи народов великого Советского Союза говорится в передовой статье сегодняшнего номера — «НАРАДЖЭННЕ РЭСПУБЛІКІ».

В Минске закончила свою работу IV сессия Верховного Совета Белорусской ССР шестого созыва. Она рассмотрела следующие вопросы: о Государственном плане развития народного хозяйства Белорус-

ской ССР на 1965 год; о Государственном бюджете Белорусской ССР на 1965 год и об использовании Государственного бюджета Белорусской ССР за 1963 год; утверждение Указов Президиума Верховного Совета Белорусской ССР. С докладами на сессии выступили председатель Совета Министров БССР Т. Киселев, министр финансов БССР П. Коханов, секретарь Президиума Верховного Совета БССР Д. Лукашевич. (3 стр.).

Как всегда, редакция помещает много писем наших земляков (стр. 4). В них — поздравления с Новым годом, наилучшие пожелания советскому народу. «Я очень рад за дорогих земляков, — пишет Иван Казак из Англии. — Считаю про такие изменения на родной земле, которые ранее и не снились. Читаю также и

впечатления соотечественников из-за рубежа и знаю теперь, что все, о чем они пишут, чистая правда. А раньше, по правде говоря, были у меня некоторые сомнения...» И Казак рассказывает, как перед поездкой домой «друзья» и «доброжелатели» пугали его тюрмой и Сибирью и так его разволновали, что он попросил у врача «таблеток от нервов для спокойствия». Подъезжая к ГДР, он столько их наглотался, что ни с кем говорить не мог. «Люди думали, что я такой гордый, потому что из Англии еду, — не без юмора пишет Казак, — а я был одервенелый и почти без сознания через те таблетки». Оказалось, напрасно он боялся. И родных увидел, и спокойно назад вернулся, и теперь выводит не чистую воду всех, кто наводит тень на ясный день.

Государственная академическая хоровая капелла БССР отмечает свое 25-летие. Все эти годы капеллой бесменно руководит народный артист СССР Григорий Романович Ширма, председатель Белорусского общества по культурным связям с соотечественниками за рубежом. Капелла была создана сра-

зу же после освобождения Западной Белоруссии, когда впервые на бывших «восточных кресах» в полную силу зазвучала белорусская песня. Ее участниками были дети крестьян и рыбаков, в большинстве своем даже не знавшие нотной грамоты. Но их горячее желание и большая педагогическая работа Григория Романовича очень скоро выдвинули коллектив в число самых лучших в республике. Теперь капелла пополнилась талантливыми молодежью, окончившей консерваторию, музыкальные школы и училища. О творческом пути капеллы, о ее планах рассказывают на 6 стр. ее ветераны и молодые артисты (стр. 6).

На развилке дорог около деревни Пустошь на Могилевщине над братской могилой стоит обелиск. Тисненые золотом слова говорят: «Командир отряда Русаков М. К., разведчик Тобольцев В. П. Погибли от рук предателей 1 июля 1942 года». Так начинается статья «СЛЯДЫ ВЯДУЦЬ У МАНРЭАЛЬ» (стр. 7). Отважных патриотов убило выстрелом в спину Илларион Ковалев, в хату которого они зашли. Ковалев, бежавший из рядов

Красной Армии в первом же бою, поселился в деревне Пустошь у Анастасии Ключевой и пошел на службу к фашистам. За верную службу оккупантам в должности начальника полиции был награжден «железным крестом». Сейчас убийца живет в Монреале. Он должен предстать перед судом народа во имя жертв фашизма, во имя того, чтобы звери не повторили своих преступлений.

Под рубрикой «НАШЫ ВІДАННІ» мы печатаем сегодня аннотацию на очередную брошюру библиотеки «Голасу Радзімы» — «Сквозь туманы» Л. Прокши. В книге помещены фельетоны, памфлеты, рассказы, а также невыдуманная повесть «Сквозь туманы», рассказывающая о посещении нашим земляком из Англии Савелием Борисенко деревни Боханы. Совсем молодым парнем был вывезен Борисенко из родных мест. Долгие годы он мечтал посетить близких, но его останавливали наговоры и запугивания врагов нашей Родины. И все же Борисенко провалился сквозь туманы лжи и клеветы и увидел своими глазами созидательную счастливую жизнь на родной земле (стр. 8).

МАЯ БЕЛАРУСЬ

Маёй рэспубліцы сорак шэсць. Чалавека ў такіх гадах часам называюць яшчэ маладым, для дзяржавы ж гэты ўзрост проста дзіцячы. Старэйшае пакаленне людзей помніць яе нараджэнне. Помню і я. Рэспубліка прыйшла ў маю святломоцць разам са словамі песень аб віхурах варожых, аб кавалях, што куюць шчасця ключы... Спявалі, не ўдумваючыся ў словы, і такую песню, як «Па Доне гуляе казак малады». І гэта песня ўспрымалася як рэвалюцыйная. Раніцай бацька капаў ямку, каб пасадзіць сад, а вечарам прыпоўз на карачках з вясковага сходу ўвесь акрытаўлены. На сходзе ён не спадабаўся тым, каму віхуры варожыя былі больш да спадабы, чым таварышы, што смела крочаць у нагу. Тады, у гэтыя палыміяны дні, у школе нам далі кніжкі, напісаныя на мове маёй маці. І калі аднойчы на вечары настаўнік падняў мяне і паставіў на сцэну прачытаць «Хлопотлівую птэчку», я на біс прачытаў яшчэ і «Раніцу ў вядзельку» Якуба Коласа.

Гэта было ў гады нараджэння маёй рэспублікі. Потым я ўжо даведаўся, што геній майго народа не так ужо і пакрыўджаны богам; ён даў Скарыну, які прынёс усяму ўсходняму славянству кнігадрукаванне. Сымона Полацкага, выдатнага пазта даятроўскай Русі, заснавальніка сілабічнага верша, настаўніка Вялікага Пятра. І хто ведае, можа і Адам Міцкевіч пры іншых палітычных варунках праспява-

ваў бы свайго «Тадэуша» на роднай мове? Гісторыя не пеціла мой народ спрыяльным палітычным надворем. На яго зямлі не раз ламаліся коп'і варагуючых дзяржаў, не раз спустошваліся яго палі і разбураліся яго дамы. Вораг прыходзіў «у госці» не з ласкавым словам, а каб украці, абрававаць, забіць. Ён не шкадаваў ні матэрыяльных даброт, ні помнікаў культуры, ён рабіў з зямлі майго народа пустыню. Тры вайны перанеслі людзі майго пакалення, тры вайны за паўстагоддзе перанёс мой народ і тройчы даказаў сваё бясперцае. Няма сілы, роўнай сіле народнага супраціўлення, народнага гневу. У апошнюю вайну мая радзіма ператварылася ў партызанскі лагер, вораг нідзе не мог знайсці для сябе ратунку.

Мой народ такі ж свабодалюбівы, як свабодалюбівыя і іншыя народы, і ён не церпіць, калі хто ўмешваецца ва ўнутраны ўклад, святая святых яго жыцця. Ён хоча сам будаваць сваё, угрунтаванае на самых справядлівых, камуністычных асновах жыццё. Паспехі? Іх нельга ні схавачы, ні перабольшыць, яны на вачах. Кожны новы завод — гэта не толькі новае прадпрыемства, якое забяспечвае людзей нейкім відам прадукцыі, але і новыя людзі, новыя спецыялісты, новыя імкненні, інтарэсы. Некалі Ленін марыў пасадзіць мужыка на трактар — цяпер гэты мужык, які не ўмеў ні чытаць ні пісаць, сам робіць

трактары. Ды толькі б трактары! Ён навучыўся знаходзіць пад зямлёй скарбы прыроды. Калі мой бацька капаў свае ямки пад сад і скардзіўся на беднасць глеістай глебы, ён не ведаў тады, што пад нагамі ў яго нясметнае багацце солей, якія здольны ператварыць гэту пустэчу ў тлустую глебу. І ці паверыў бы ён, што гэту соль анойдзе яго сын, хай не родны, і дастане яе адтуль і расеее не па палях? А ён дастаў — і не толькі соль. Ён прасвідраваў тоўшы зямлі, каб падняць адтуль фантаны нафты, беларускай нафты. Яшчэ цяжка ўявіць сабе, як усё гэта зменіць і ператворыць рэспубліку, яе аблічча, яе эканамічны патэнцыял, якія ўзнікнуць новыя галіны прамысловасці, як узнімацца ўраджайнасць нашых палёў, і тым больш, як гэта адаб'ецца на чалавечым грамадстве, на нашых людзях, на іх узаемаадносінах, на іх псіхалогіі. А гэта, у сваю чаргу, як адаб'ецца на стане нашай літаратуры і мастацтва. Бясспрэчна, што жыццёвы матэрыял індустрыяльнага горада, прадпрыемства, рабочай і інтэлігентнай сямы ўсё часцей і часцей будзе служыць асновай у творчасці нашых пісьменнікаў і мастакоў.

Гэты матэрыял будзе ўсё шырэй і шырэй становіцца прадметам аналізу пры вырашэнні сучасных сацыяльных праблем. Я хачу сказаць, што ў беларускай літаратуры мяняецца чытач, ён усё больш і больш робіцца гарадскім. Бясспрэчна ўздзеянне і адваротнае, чыта-

ча на літаратуру: пісьменнік не можа не ўлічваць інтарэсаў свайго чытача. Наша літаратура робіцца больш і больш інтэлектуальнай, як у сэнсе ўвааблення аўтарскай ідэі, так і ў сэнсе выбару героя, жыццёвых сітуацый.

У нас усё больш і больш узрасце цікавасць да літаратуры. Усякі новы ўдалы твор, ці то праявічы, ці паэтычны, сустракаецца як вялікая падзея. Вакол твора вядзецца ажыўленая размова, арганізуюцца дыспуты.

Летам гэтага года мне давялося пабыць у адным раённым гарадку на поўначы Беларусі. У першы вольныя хвіліны мне, натуральна, захацелася аглядзець кніжныя магазіны. Іх аказалася нямнога, толькі адзін. Але і гэты адзін азіраў на сябе ўвагу: ён і па памерах і па ўсім унутраным устроістве не ўступаў мінескім, сталічным магазінам. Адрэз мастацкай літаратуры быў бадай што найбольшым. Я пацікавіўся, ці няма завалу таго, што ў сталічных магазінах нельга дастаць. Дарэмна былі мае спадзяванні. Тут, аказваецца, пакупнік таксама пераборлівы. З адным з іх я і пазнаёміўся. Гэта была маладзенькая, гадоў дваццаці дзяўчына. Яна, прысеўшы на пальчыкі, перабірала літаратуру на ніжняй паліцы. Тут стаяла паэзія. Выбраўшы кнігі, дзяўчына прывязала іх да сяда матацыкла, што стаяў каля броек тратуара, села ў сядло і, ранаўча паціснуўшы на старце, ліха паімчалася па вуліцы.

Вось тыя сучаснай калгаснай

дзяўчыны. Як далёка яна адышла ад сваёй зямлячкі дваццаці гадоў, што амаль усё сваё маладое жыццё карпела над кудзелай, каб напрасці, наткаць сабе на пасат, Якім анахрызізмам здаецца усё гэта цяпер!

У гэтым годзе мне давялося быць у сваёй роднай вёсцы, выступаць перад вучнямі школы, дзе некалі я сам вучыўся. Мяне ўразіла не тое, што цяпер там не двухкласнае вучылішча, а дзесяцігодка, і не тое, што ў дзевяці школах стаіць некалькі сот веласіпедаў, на якіх вучні прыехалі на заняткі з суседніх вёсак, гэтым цяпер нікога не здзівіш, гэта будзённыя — праўда, і гэта будзённыя мяне асабіста ўсхвалявала — мяне ўразіла другое, сучасны круггляд вясковага дзіцяці. Я пярэўнаваў сабе і сваіх раёнішчыкаў у такім узросце. Не, мы былі значна больш абмежаванымі, чым гэтыя дзеці. Яны мысляць свабодней, у іх па ўжыванні такія катэгорыі, якія мы засвойвалі некалькімі гадамі пазней. Само жыццё неяк прыблізіла дасягненні навукі да дзіцячага ўспрымання.

Пачынаецца сорак сёмы год маёй рэспублікі. Якія ж нечаканасці прынесе ён нам? Новыя выдатнае адкрыццё навукі? Новы ашаламляючы па сваёй смеласці палёт у космас? Што б ні прынёс ён, мы цвёрда ўвераны: гэта будучы прыемныя нечаканасці.

Мікола ЛОБАН,
пісьменнік,

кандыдат філалагічных
наук.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ • ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ • ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

НАВАГОДНЯЕ

Сёння мы Новы год сустракаем
Так далёка ад роднай зямлі.
Мкніцца думкі да роднага
краю,
Да радзімых палёў і сямлі.

Успамінаем пра далі лясныя
І пра сіль беларускіх азёр,
Пра ішчаслівыя дні маладзья
І пра родных братоў і сяцёр,

Каб ім пелася весела, звонка,
Каб да старасці жыць — не
тужыць...
Хай зайжды над радзімай
старонкай
Будзе мірнае сонца свеціць!

Валяціна КАЛЫЦОВА,
Францыя.

ПАВАЖАНЬІЯ таварышы, я так прывык да «Голасу Радзімы», што калі які-небудзь яго нумар не прыйдзе ў пару, то ў мяне псеўца настрой і я адчуваю, нібы нечага важнага ў жыцці не стае. Дзякуючы газеце пашырыліся мае веды аб роднай зямлі, якую я помню як бедную і гаротную старонку. Я чытаю пра такія змены на ёй,

якія раней і не сніліся, і радуюся бясконца за дарагіх землякоў. Чытаю таксама і ўражанні суайчыннікаў з-за рубяжа і ведаю цяпер, што ўсё, аб чым яны пішуць, «чыстая праўда». А раней, шчыра кажучы, былі ў мяне некаторыя сумненні. Але гэта заслужыла таго, каб расказаць больш падрабязна...

Мая маці жыве ў Польшчы, і я падумаў з'ездзіць яе праведаць. І адразу ж знайшліся «сябры» і «дабрадзеі», якія правялі самыя руплівыя «экспедыцыі» аб маім лёсе. «Ты едзеш у Польшчу?! Няўжо ты думаеш, што цябе адтуль выпусяць назад? Якая найўнасць! Не паспееш аглянуцца, як апынешся ў Сібіры!» Намер мой заставаўся непахісным, але так тыя «дабрадзеі» мяне расхвалявалі, што, прышоўшы да ўрача прывіць оспу, я напрасіў у яго таблетак ад нерваў для заспакаення. Пачаў я піць тыя таблеткі яшчэ дома, а пакуль пад'язджаў да ўходняй Германіі, то ўсё больш страху набіраў і ўжываў таблетку за таблеткай. І столькі я іх наглытаўся, што стаў, як драўляны. Ні з кім гаварыць не мог, і людзі думалі, што я такі горды, бо з Англіі

еду, а я амаль непрытомны быў і здэргвалены праз тыя таблеткі.

А аказалася, зусім дарэмна баяўся. І родных набачыў, і назад спакойна вярнуўся. Зараз выводжу на чыстую ваду тых, хто наводзіць цень на ясны дзень.

Вініую вас, дарагія сябры, з Новым годам, жадаю, каб савецкім людзям спадарожнічай поспех на зямлі, на р'дзе, у паветры і ў космасе і каб радасць, ішчасце і дастатак жылі ўсюды — ад гарадскіх гмахай да кожнай вясковай хаты.

З пашанай
Іван КАЗАК.

Англія.

ДАРАГІЯ сябры з рэдакцыі і Таварыста! Дзякуй вам за вялікую радасць — я атрымаў пасьлук з кнігамі і брашуру бібліятэчкі «Голасу Радзімы» аб маёй роднай вёсцы Вялікая Ліна. Ці патрэбна гаварыць, з якім хваляваннем я чытаў!

Вініую вас і ўвесь савецкі народ з Новым годам і жадаю любімай Радзіме яшчэ большых поспехаў і росквіту. Мы

назаўсёды застанемся яе вернымі сынамі.

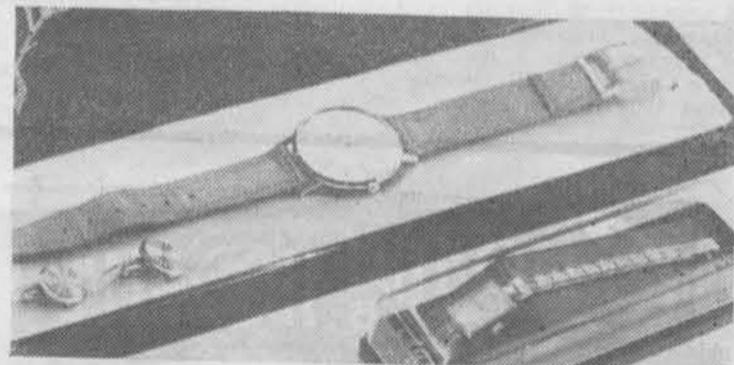
Антон МІКША.

Бразілія.

СЯРОД беларусаў, якія жывуць у Заходняй Германіі, ёсць розныя людзі. Адно трапілі на чужыну не па сваёй волі, а іншыя — былі здраўнікі, што збеглі разам з фашыстамі. Мне часам даводзіцца сустракацца і сутарыць з апошнімі. У большасці сваёй яны паклёпнічаюць на Радзіму, сівярджоюць, што жыхары СССР ходзяць разутыя, раздзетыя і галодныя. Безумоўна, кажу я ім, толькі дзякуючы гэтым савецкім людзям паблі сусветных рэкорды ў Токіо па штанзе і барацьбе і заваявалі медалі ў бегу і плаванні... Словам, іх хлусня відавочна для ўсіх.

Але ёсць паміж імі і такія, што пакутуюць ад тугі па сваёй зямлі. Ратуючыся ад кары нараднай, яны атрымалі сваю кару ў вечным смутку і немагчымаці вярнуцца на Радзіму. Многія тут співаюцца ці канчаюць жыццё самазубствам.

Рыгор СЦЯПАНАУ,
ФРГ.

Прадукцыя Мінскага гадзіннікавага завода добра вядома не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі.
НА ЗДЫМКАХ: агульны выгляд зборачнага цэха Мінскага гадзіннікавага завода, сюрпрызныя скрыні з мужчынскімі і жаночымі гадзіннікамі «Прамень».

Генрых Рыфер— савецкі партызан

Праз месяц пасля пачатку вайны на станцыю Лясы, што на Брэстчыне, прыбыла група нямецкіх чыгуначнікаў.

На занятых станцыйных пуцях чакалі адпраўкі некалькі эшалонаў. Ад вагона да вагона хадзілі салдаты з кацялкамі. І амаль ніхто з іх не заўважыў састаў, які набліжаўся на ўсіх парах. Праз некаторы момант раздаўся ляс і скрыгат металу — эшалоны сутыкнуліся. Трывожна завылі сірэны. Да месца катастрофы беглі чыгуначнікі і салдаты. Ведаючы, што немцы хуткія на расправу, адзін з рускіх рабочых спытаў дзяжурнага па станцыі Генрыха Рыфера:

— Генрых, што ж цяпер будзе?

— Партызаны дзякую скажуць, — не хаваючы ўсмешкі, адказаў ён.

Пазней партызаны даведліся і аб іншых справах Генрыха Рыфера. Гэта ён накіраваў на станцыю Тэўлі няправільныя даведкі аб тым, што пуць свабодны, але не ўнёс запісаў у кнігу дзяжурства.

Адрэз паася катастрофы камандаванню партызанскай брыгады паведамілі аб выказванні нямецкага чыгуначніка.

Далейшыя падзеі развіваліся вельмі хутка. Сувязныя казалі, што Генрых Рыфер хоча перайсці да партызан і просіць арганізаваць сустрэчу з іх камандзірам.

Сустрэча адбылася ў доме Васіля Гука. Рыфер прыйшоў без зброі, падкрэсліваючы гэтым сваю добразычлівасць. Сюды прыбылі чатыры партызаны на чале з камандзірам брыгады Канстанцінам Гапасюком. Генрых Рыфер пацвердзіў сваё імкненне змагацца ў радах партызан.

— Што прывяло вас да гэтага рашэння? — спыталі яго.

У адказ пачулі, што пераход на бок партызан падрыхтаваны ўсім яго жыццём. Сын сялянна, інваліда першай сусветнай вайны, ён рана пазнаў нягоды, цяжкую працу, сацыяльны прыгнёт. Юнаком уступіў у арганізацыю камуністычнай моладзі, не аднойчы разам з сябрамі змагаўся з фашысцкімі малайчыкамі.

Яго пераканалі, што будзе лепш, калі ён па-ранейшаму застаецца дзяжурным па станцыі, а даведкі аб перавозцы грузаў па чыгунцы будзе перадаваць партызанскім сувязным.

Многа важных і патрэбных звестак перадаў Генрых Рыфер партызанам. Ён загадзя ведаў, у які час і з якім грузам будуць ісці паязды, і паведамляў дадзеныя. Калі ж бывала, атраду спатрэбіцца батарэй для радыё — Генрых едзе ў Брэст і абавязкова выканае заданне. Даручалі яму і распаўсюджванне лістовак сярод нямецкіх і венгерскіх салдат. А адязджаючы ў відпуск дадому, у горад Кельнгаузен паблізу Франкфурта-на-Майне, ён вёз з сабою лістоўкі на нямецкай мове, якія расказвалі праўду аб крываваых справах фашызму.

Фронт наблізіўся. Генрых адчуў, што за ім сочаць. Падароным быў выклік яго ў Брэст. Тады, не доўга думаючы, ён узяў зброю і пайшоў у лес, у атрад. Тут разам з партызанамі і сустрэў савецкія войскі.

Прышло дваццаць год. Дзе ж зараз партызан-антыфашыст Генрых Рыфер?

Ён жыве цяпер у горадзе Кобрыне. Прыняў савецкае грамадзянства, жаніўся на дзяўчыне з вёскі Сасноўка Пружанскага раёна Алене Солдак. Працуе Генрых Мельхіораў на Кобрынскім хлебававодзе.

В. МАЛАШЭУСКІ.

«Голас Радзімы»

№ 1(856)

Дорогие сотрудники редакции «Голас Радзімы»!

Поздравляю вас с Новым годом, желаю успехов в вашей такой нужной работе — оказании помощи нашим соотечественникам за рубежом.

Я один из многих, кому редакция газеты пришла на помощь и оказала содействие и поддержку по возвращении моем на Родину.

Благодаря усилиям и помощи редакции в поисках сына я впервые за 35 лет буду встречать Новый год в кругу своей семьи. Спасибо всем вам за эту радость и сердечное, чуткое, товарищеское отношение к человеку в новой для него жизни — жизни на Родине!

С уважением

Сергей АФАНАСЬЕВ.

Мне не раз приходилось присутствовать на заседаниях парламентов Франции, США, Англии и даже довелось в течение долгих лет технически обслуживать заседания Совета Безопасности, Генеральной Ассамблеи и Комиссии по разоружению ООН.

Должен признаться, что в былое время, которое ушло в историю под именем «культы личности», когда, бывало, где-нибудь в Нью-Йорке, Париже или Лондоне я раскрывал очередную номер «Правды», информировавший о сессии Верховного Совета СССР, я не в силах был побороть в себе тягостное настроение от самой практики ведения заседаний нашего парламента.

Совершенно другое впечатление произвела на меня пятая сессия Верховного Совета СССР шестого созыва. Не говоря уже о том, что план развития народного хозяйства на 1965 год, предложенный правительством, подвергся основательной критике в целом ряде выступлений депутатов, нужно отметить, что в этот план был внесен целый ряд интереснейших поправок. Это были не французские разговоры, порою очень красноречивые, к которым привык Бурбонский дворец и которые ничего хорошего не дали Франции. Последняя сессия Верховного Совета, как отметил в своем заключительном слове А. Н. Косыгин, «проходила в деловой обстановке, в решении важнейших вопросов развития экономики и культуры нашей страны».

Да, депутаты вносили в высшей степени важные предложения, а наше правительство, поставившее в своем проекте хорошие вехи на пути в будущее, заявило, что в народнохозяйственный план будут внесены необходимые изменения, о которых говорили депутаты.

Вот об этой подлинно демократической черте пятой сессии Верховного Совета СССР, которая, несомненно, принесет большую пользу всем народам Советского Союза, мне и хотелось рассказать моим зарубежным друзьям.

Владимир СОСИНСКИЙ.

Сям'ю Скарынкаў ведаюць у Валожыне ўсе. Яе членаў вылучае няспынная прага творчасці.

Скульптурныя групы, фантаны, манументы, якія ўпрыгожваюць Валожын, створаны рукамі Пятра Канстанцінавіча Скарынкі, былога настаўніка фізікі, і яго сыноў Юрыя і Вольта.

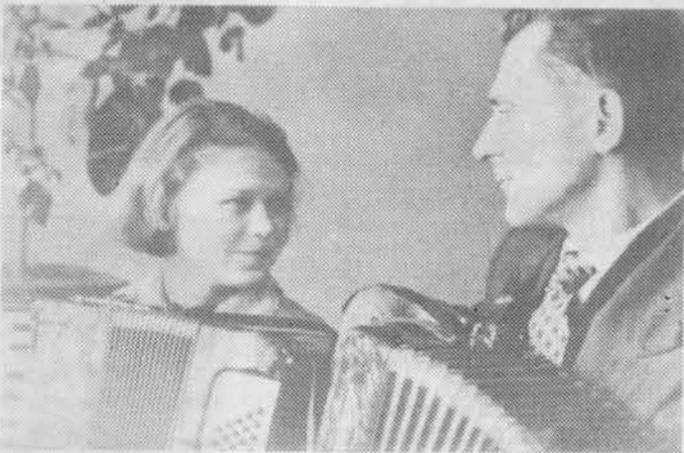
А калі вам дзевядзецца пачуць песню аб Валожыне, ведайце — яе аўтар малады інжынер Юрый Скарынка. Ён напісаў гэту песню для ўдзельнікаў самадзейнасці Валожынскага дома культуры.

А. ГУРЫНОВІЧ.

Цудоўная вялікая школа працуе ў вёсцы Запясочча Жыткавіцкага раёна. Добра падрыхтаванымі выходзяць з яе сцен дзеці хлебарабаў на шырокія прасторы жыцця.

Многія з выпускнікоў Запясочанскай школы вучацца ў вышэйшых навучальных установах краіны. Ганарыцца сваімі дзецьмі калгасны шафёр Дзяніс Дзямянавіч Сядзельнік. Яго сын Уладзімір заканчвае аспірантуру пры Маскоўскім універсітэце імя Ламаносава. Дачка Ірына паступіла ў той жа універсітэт на факультэт замежных моў.

І. НОВІКАЎ.

Рабочы саўгаса «Свір» Мядзельскага раёна Іосіф Шумак і яго дачка вучаніца восьмага класа Тэрэса — удзельнікі гуртка мастацкай самадзейнасці пры мясцовым доме культуры. Фота М. ЧАРНЯЎСКАГА.

А. МАЗУР.

Днямі ў стаўцоўскіх рамонтных майстэрнях адбыўся вечар шанавання людзей працы. На ім былі ўручаны ганаровыя граматы і грашовыя прэміі слесару Сяргею Уласіку, токарю Мікалаю Фірулёву, брыгадзіру Івану Шчасновічу і іншым рабочым. Многім з іх былі прысвоены ганаровыя званні ўдарнікаў камуністычнай працы.

GEORGE F. KENNAN'S POINT OF VIEW

«One word is enough for the wise» — I recalled this English saying when reading **On Dealing with the Communist World**, a new book by George F. Kennan, a prominent American diplomat and historian, and a professor at Princeton University. This author, whose book has attracted the attention of Soviet readers, was given the job of «expert on Russia» by the State Department way back at the end of the twenties. He visited the Soviet Union twice before the war, was a counsellor at the US Embassy in Moscow during the war, and later on was appointed US Ambassador in the USSR.

Soon after the war, George F. Kennan as «Mister X» published a sensational article in the magazine **Foreign Affairs** in which he spoke out as a proponent of

the cold war and the policy of «containment of communism». Eventually, however, he, like many others, was forced to review his ideas. In 1957, even prior to the launching of the first Soviet Sputnik, which spelled the beginning of a rethinking of values, George F. Kennan wrote in the **New York Herald Tribune** that the time had come for the countries of the East and the West to stop regarding each other as gangsters.

The seven years since then have marked great progress in world development, and Soviet power has grown immensely. In his new book Kennan gives these indisputable facts of contemporary reality their due. He stresses the necessity of dealing with such a subject as peaceful coexistence which he now re-

gards as a serious and topical problem. Throughout his new book, Kennan upholds the idea that in our time the only alternative to peaceful coexistence is a general thermonuclear war.

His rich background and experience have led him to the conviction, that «the idea of its (the Soviet regime's) overthrow as a direct goal of Western policy was never a promising one either from the standpoint of military feasibility or from that of political effectiveness». Further on he notes that during World Wars I and II, he and others who had, like him, advised the securing of a compromised peace «...were treated as little short of treason...»

«Are we really served», the author writes, «do American purposes really prosper — just because a life is extinguished somewhere on this Earth in the agony of battle? And do they prosper in proportion to the number of lives thus extinguished? I cannot believe it».

These words of Kennan's are addressed first of all to the American people.

George F. Kennan has never liked, nor does he like now, the victories of socialism or the growth of Soviet power. However, he calls upon his readers to look in the face of the nuclear age realities. «I think», he writes, «it is high time that the country (the USA) clarified its mind on the basic issue of coexistence». He appeals for the catastrophe of a nuclear war to be averted and for the discovery of ways to settle controversies between the West and international communism, which would render the colossal burden of the arms race now being borne by mankind completely useless and unnecessary.

This is sanity and without doubt it reflects the interests of the overwhelming majority of the people both in the East and the West.

Lev MOSKVIN,
Master of History.

ТАК ВЫРАШАЮЦА У НАС «ПАГРАНІЧНЫЯ КАНФЛІКТЫ»

Чацвёртая сесія Вярхоўнага Савета БССР шостага склікання, аб рабоце якой падрабязна раскажэцца на трэцім старонцы сённяшняга нумара, зацвердзіла шэраг Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР. Сярод іх Указ «Аб частковым змяненні граніцы паміж Беларускай ССР і РСФСР».

Што гэта за змяненне? Прэзідыум Вярхоўнага Савета РСФСР, улічваючы просьбу насельніцтва Мазыўскага сельсавета Манастырчынскага раёна Смаленскай вобласці, прапанаваў Прэзідыуму Вярхоўнага Савета БССР уключыць рад населеных пунктаў гэтага раёна ў склад Беларусі. Цяпер гэтыя населеныя пункты з зямельнай плошчай 2256 гектараў далучаны да Мядзельскага раёна Магілёўскай вобласці.

Вядома, што пры стварэнні БССР былі некаторыя цяжкасці, звязаныя з пытаннем аб межах рэспублікі. Наряду партыйных і савецкіх работнікаў Паў-

ночна-Заходняй вобласці ў 1918 годзе прыняла «Умовы ўтварэння БССР», адобраныя ЦК РКП(б). У іх, у прыватнасці, гаварылася: «У склад рэспублікі ўваходзяць губерні: Гродзенская, Мінская, Магілёўская, Віцебская і Смаленская (апошняя спрэчная: па меркаванню мясцовых таварышаў)».

Такім чынам, пытанне аб прыналежнасці Смаленчыны да Беларусі ці Расійскай Федэрацыі яна павінна была вырашаць сама. Асноўная частка вобласці ўвайшла ў склад РСФСР, а шэраг раёнаў, у якіх пераважала беларускае насельніцтва, адыйшоў да Беларусі.

Пытанне аб межах паміж РСФСР і БССР паступова ўдакладнялася. У 1924 і 1926 годзе адбылося ўзбуйненне Беларусі за лік некаторых раёнаў, якія раней уваходзілі ў склад Расійскай Федэрацыі.

У рэзалюцыі VI надзвычайнага з'езду Саветаў БССР гаварылася, што ўзбуй-

ненне БССР «з'яўляецца лепшым доказам брацкага вырашэння самых складаных пытанняў сузвязі асобных рэспублік, уваходзячых у склад СССР». Такім вырашэннем «пагранічных канфліктаў» задаволены ўсе — і рускія, і беларусы. Незадаволены ім толькі беларускія буржуазныя нацыяналісты за мяжой, якія да гэтага часу праіваюць кракадзілавыя слёзы над лесам «бедных смаленцаў», на якіх, пішуць яны, за адно беларускае слова абрушваецца «і змус, і гвалт, і пераслед тэрорам».

Але, як сведчыць уся гісторыя Беларускай савецкай дзяржавы і, у прыватнасці, вышэй намягнены Указ Беларускага ўрада, на беларуска-смаленцаў не толькі не абрушваецца «змус» і «гвалт», але, наадварот, аднаго іх жадання дастаткова, каб той ці іншы раён быў уключаны ў склад БССР.

Т. КЛІМОВІЧ.

Нашы выданні

«ПРАЗ ТУМАНЫ»

Кніжка «Праз туманы» Леаніда Прокшы — чарговае выданне бібліятэчкі газеты «Голас Радзімы». На тытульным лісце падзагаловак — «Нявыдуманая аповесць».

Вайна... Чорным крумкачом яна распасцёрла свае крылы над нашай зямлёй, не шкадуючы ні малых, ні старых. Яна выклікала да жыцця нават жудасную з'яву старых часоў — гандаль рабамі. Тысячы савецкіх хлопцаў і дзяўчат былі прададзены ў рабства фашысцкімі акупантамі, сярод іх і беларускі юнак з вёскі Баханы.

Купіў яго за 30 марак ня-

мецкі баўэр Герман Рохальд. З раніцы да ночы працаваў Саўка на гаспадарцы баўэра, цярэў і холад, і голад, і здзекі. Нарэшце, прыйшло доўгачаканае вызваленне. Радаваўся Саўка: хутка дадому. Але радасць была заўчаснай. Не ў родную вёску паехаў хлопец, а ў Англію на шахту. У другі раз прадалі беларускага юнака, і зрабілі гэта тыя ж здраднікі, што некалі ў Баханах і ў іншых месцах прадавалі савецкіх людзей. Ішлі гады, далёкая Радзіма цягнула да сябе, але перакаджаў туман, туман варожай антысавецкай прапаганды, які ахутваў не толькі Са-

велія Барысенку, але і Мацея Райцава, Ігната Шчэрбацэвіча і многіх іншых нашых землякоў. Першы агеньчык у гэтым тумане запыліў Мацей, які разам з жонкай і сынам пабываў на Магілёўшчыне, за ім родныя месцы наведваў Ігнат. І вось прыйшла чарга Саўкі. Ён убачыў Баханы, убачыў маці, братаў, сяцёр, убачыў свабодны і вольны край свой. Цяпер яму не страшны туман на брытанскім востраве. Акрамя аповесці «Праз туманы», у кніжцы змешчаны фельетоны, аповяданні, памфлеты. Выданне прыгожа аформлена мастаком І. Бялецкім.

Перад Новым годам рэдакцыя нашай газеты атрымала лісьмы ад родных нашых землякоў за рубяжом, у якіх яны віншуюць сваякоў, жадаюць ім усяго найлепшага, выказваюць надзею на сустрэчы на роднай зямлі.

Фёдар МАНДРЫК з Валожына віншуе брата Уладзіслава ў Аўстраліі.

Ядвіга ВЫСОЦКАЯ з вёскі Выганічы Маладзечанскага раёна шле прывітанне ад сябе

і ад дзяцей мужу Пятру ВЫСОЦКАМУ ў Англію. Віншуе яго таксама і сябар Захар ПАТАПОВІЧ, які нядаўна вярнуўся ў родныя мясціны з-за мяжы.

Валіцін ЖУК, жыхар Сморгоні, віншуе са святам свайго дзядзьку Іосіфа ЯНЦЭВІЧА, які жыве ў Аўстраліі.

Спорт

У Свядлоўску адкрыўся традыцыйны матч гарадоў па канькабежным спорце. Першае месца сярод мужчын заняў мінчанін Эдуард Матусевіч, джога выбачыце на гэтым здымку.

ГІМНАСТЫЧНАЯ СЕНСАЦЫЯ

Сенсацыйная падзея, якая адбылася ў Кіеве на чэмпіянаце СССР па спартыўнай гімнастыцы, не мае прэцэдэнту ў гісторыі савецкага спорту. 15-

гадовая дзяўчынка з беларускага горада Віцебска Ларыса Петрык заваявала званне абсалютнай чэмпіёнкі краіны, апырдыўшы агульняпрызнаных карыфеяў, у тым ліку Ларысу Латыніну. Ва ўпартай барацьбе яна заваявала ганаровы тытул чэмпіёнкі.

Трэба адзначыць, што да гэтага юная спартсменка прымагла ўдзел толькі ў двух адказных спаборніцтвах, дзе выйшла пераможцай; на занадтых спаборніцтвах школьнікаў у Таліне і ў першынстве Беларусі 1964 года.

Ларыса Петрык — вучаніца 9 класа. Гімнастыкай займаецца з ранняга дзяцінства. Трэнеруе яе В. Дзмітрэў.

СЯРЭБРАНЫ МЕДАЛЬ БЕЛАРУСКАГА СПАРТСМЕНА

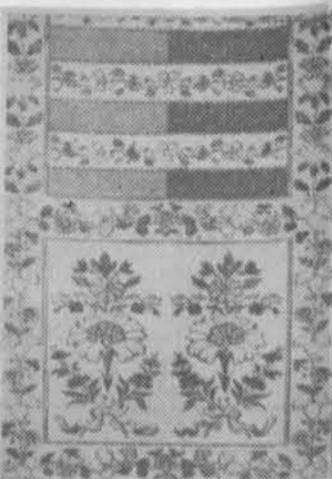
Першынство краіны па барацьбе самба ў найлягчэйшай, лёгчай, сярэдняй і цяжкай вагавых катэгорыях закончылася ў Маскве. На гэтых спаборніцтвах у цяжкай вазе сярэбраны медаль заваяваў прадстаўнік Беларусі С. Лісафін.

ЧЕМ ЗНАМЕНИТЫ СЛУЦКІЕ ПЯСА?

БЛАГАТСТВОМ красок, изяществом отделки, высоким мастерством народных умельцев-мастеров.

Качество всегда занимало одно из важнейших мест в белорусском прикладном искусстве. В народных песнях говорится о золотых руках ткачих, которые «тонко пряли, звонко ткали да чудесно узор клали». Когда в XVIII веке появилась мода повязывать поверх мужской одежды золототканые восточные пояса, князь Радзивилл основал в Слуцке фабрику, на которой работали искусные мастера из крепостных крестьян и мещан. Сначала в орнаменте поясов было много восточных элементов, но постепенно слущкие ткачи заменяли их белорусскими мотивами, навеянными родной природой. Поэт Максим Богданович посвятил им одно из лучших своих стихотворений:

Ад родных ніў, ад роднай хаты
У панскі двор дзеля красы
Яны, бяздольныя, узяты
Ткаць залатыя паясы.
...Цямнее край зубчаты бору,
І тчэ, забыўшыся, рука,
Заміж персідскага узору,
Цвяток радзімы васілька.

На протяжении XVIII века пояса слущкой фабрики, которой управляли тогда отец и сын Можарские, достигли уровня настоящих произведений искусства. Они ткались из шелковых и золотых нитей. В них широко использовались белорусские национальные мотивы. Излюбленным орнаментом были цветы на длинном стебле с ответвлениями; букеты, заключенные в волнообразные обрамления; овалы, окруженные листвой с отходящими стеблями и цветами. На обоих концах пояса ткались метки: «Me fecit Slucia» [«Меня сделал Слуцк»]. Концы обшивались золотой бахромой.

Слущкие пояса были так красивы, что полностью вытеснили привозные. Их узором стали подражать на московских и французских фабриках. А фабрики в Липове (под Варшавой), в Кракове, Гданьске и других польских городах находились под таким влиянием слущчан, что их продукция была известна преимущественно под названием «слущких поясов».

Сейчас коллекции этих поясов хранятся в Государственном историческом музее в Москве, в Эрмитаже и Русском музее в Ленинграде, Львовском этнографическом музее, Белорусском государственном художественном музее и других музеях страны. Они привлекают внимание не только ученых-этнографов, но и специалистов-искусствоведов, которые используют их узоры в современном прикладном искусстве.

БЫВАЮТ ЛИ В СССР БРАКИ ПО РАСЧЕТУ?

БЕВУШКИ Советского Союза умеют ценить себя. Они, как, впрочем, и юноши, свободны в выборе спутников своей жизни. Любовь у нас не продается и не покупается. Женщина материально независима от мужчины. Мужчина тем более.

И все же браки по расчету бывают. Не по принуждению, разумеется, а по холодному расчету ума, не подкрепленному трепетным биением любящего сердца. Причины! Самые разные. Разве перечислишь причины, заставляющие людей совершать глупости!

...Человек уезжает и «срочно» женится. Его подруга дополняет объемистый багаж, взятый на новое место жительства. Но может ли она «дополнить» его жизнь?!

Девушка, желая во что бы то ни стало из Тамбова переехать в Москву, «окручивает» заезжего столичного бухгалтера-ревизора.

Да мало ли! Ведь никто никогда не утверждал, что социализм будет избавлен от глупцов. Впрочем, их наказывает жизнь, лишая великого счастья — подлинной любви.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

ШАХРАЯ Мікалая Якаўлевіча, 1928 года нараджэння, у час вайны вывезенага фашысцкімі акупантамі з вёскі Панскае Крупскага раёна Мінскай вобласці, шукае маці Шахрай Ганна Сцяпанавна. Усіх, хто ведае што-небудзь аб яго лёсе, просім паведаміць у рэдакцыю.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».